(טז) [ח]וְיוֹצֵא *)הָכָא, וְכוֹתֵית שֶׁיָּלְדָה וְאַחַר כָּךְ נִתְגַּיְּרָה, וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ (יז) שְׁתֵּי עֲרָלוֹת (יח) אֵין מִילָתָן דּוֹחָה שַׁבָּת: ו [ט]מַכְשִׁירֵי מִילָה שֶׁאֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹתָם מֵעֶרֶב שַׁבָּת אֵינָם דּוֹחִים אֶת הַשַּׁבָּת, לְפִיכָךְ אִם לֹא הֵבִיא (ג) (יט) אִזְמֵל לְמִילָה מֵעֶרֶב שַׁבָּת לֹא יְבִיאֶנּוּ בְּשַׁבָּת, * אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין בּוֹ אֶלָּא אִסּוּר דְּרַבָּנָן, שֶׁהֶעֱמִידוּ חֲכָמִים דִּבְרֵיהֶם [כ]בְּמָקוֹם כָּרֵת. [ל]וְלוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹתָם, אִם הוּא דָּבָר שֶׁאִם עָשָׂהוּ יִשְׂרָאֵל אֵין בּוֹ אִסּוּר אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן, (ד) (כ) אוֹמֵר לְאֵינוֹ יְהוּדִי וְעוֹשֶׂהוּ, וְאִם הוּא דָּבָר שֶׁאָסוּר לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹתוֹ מִן הַתּוֹרָה, (כא) לֹא יֹאמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹתוֹ. (כב)* (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ש"ז (ס"ה)): ז [מ]לֹא הָיָה לוֹ (כג) כַּמּוֹן שָׁחוֹק מֵעֶרֶב שַׁבָּת, (כד) לֹא יִשְׁחָקֶנּוּ אֶלָּא לוֹעֵס בְּשִׁנָּיו. אִם לֹא עֵרֵב מֵאֶתְמוֹל יַיִן וְשֶׁמֶן (כה) לִתֵּן עָלֶיהָ,

ח שם (ע"ב) פְּלִגְתָּא דְּאָמוֹרָאֵי וּפְסָקוּ הַפּוֹסְקִים לְהַקְּרָא. *) (פְּרוּשׁ הַיּוֹלֵד הַיּוֹצֵא מֵהָאִשָּׁה שֶׁפָּתְחוּ בְּטָנָהּ, רַ"שׁ (ד"ה יוצא דופן)). ט שם ס"ל (ע"א) מִשְׁנָה וּכְרַבִּי עֲקִיבָא. י שם בַּגְּמָרָא. כ הָרִי"ף (נב.) וְהָרַא"שׁ (פ"ט סי' א) שָׁם. ל הָרַמְב"ם בְּפֶרֶק ב' מֵהִלְכוֹת מִילָה (ה"ט). מ שם קל"ג (ע"א) מִשְׁנָה.

בְּאֵר הַיטֵב

שַׁבָּת, וְדַחַק גָּדוֹל לְפָרֵשׁ הָאַגָּדָה בְּעִנְיָן אַחֵר, עַיֵּן שָׁם, וְרִי"ף (נד.) מְסַפֵּק בּוֹ, וְכֵן כָּתַב מַהֲרַי"ל (הל' בילה), עַיֵּן בְּסֵפֶר אֵלְיָהוּ רַבָּה (סק"ג): ו (ג) **אִזְמֵל.** עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּסִימָן ש"י סְעִיף ג' (סק"ג) אִם יֵשׁ לְטַלְטֵל הָאִזְמֵל לְאַחַר הַמִּילָה. וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): ז (ד) **אוֹמֵר לְאֵינוֹ יְהוּדִי.** עַיֵּן סִימָן רס"ז סְעִיף קָטָן ו' מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם מִדִּין הַוְצָאַת הַתִּינוֹק, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

נִרְאֶה מָהוּל, (ו) [א]אֲבָל כְּשֶׁאֵין נִרְאֶה מָהוּל רַק כְּשֶׁיִּתְקַשֶּׁה מִילָתוֹ דּוֹחָה שַׁבָּת: (טז) **וְיוֹצֵא הַפֶּה.** שֶׁנִּתְקַשֶּׁה אִמּוֹ בְּלִדָתָהּ, וְהוֹצִיאוּהוּ לְאֹרֶךְ הַבֶּטֶן עַל יְדֵי סַם: (יז) **שְׁתֵּי עֲרָלוֹת.** פְּרוּשׁ (מ) שְׁנֵי גִּידִין, (ט) וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁתֵּי עוֹרוֹת זֶה עַל גַּב זֶה: (יח) **אֵין מִילָתָן דּוֹחָה שַׁבָּת.** וְטַעַם כָּל אֵלֶּה הוּא מִשּׁוּם סַפֵּק. (י) כְּגוֹן גַּבֵּי אַנְדְּרוֹגִינוֹס הוּא מִשּׁוּם דְּאֵינוֹ זָכָר וַדַּאי, וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָּזֶה, וְנוֹלַד כְּשֶׁהוּא מָהוּל אָפְשָׁר דְּלֵיכָּא כְּאן עֲרָלָה כְּבוּשָׁה וְהוּא מָהוּל מֵעִקָּר, וְכֵן מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁתֵּי עֲרָלוֹת דְּהַיְנוּ שְׁנֵי גִּידִים הוּא נַמִּי (יא) מִשּׁוּם דְּאֵין אָנוּ יוֹדְעִין אֵיזֶה עֲרָלָה עִקָּרִית, וְלִסְבָרָא שְׁנִיָּה דְּמֵירֵי בְּשְׁתֵּי עוֹרוֹת זֶה עַל גַּב זֶה נַמִּי טַעְמָא דְּאֵין אָנוּ יוֹדְעִין כַּוָּנַת הַתּוֹרָה בָּזֶה. חוּץ מִיּוֹצֵא הַפֶּה וְאֵינָהּ יְהוּדִית שֶׁיָּלְדָה, הֲתָם הַטַּעַם מִשּׁוּם דְּאֵין טְמֵאִים בְּטָמְאָת לֵדָה, וּלְכָמָּה תַּנָּאֵי (קלה:) בָּעֵינַן כַּסְּדָר הָאָמוּר בְּפָרָשַׁת תַּזְרִיעַ (ויקרא יב ב־ג), דְּאִשָּׁה כְּשֶׁהִיא טְמֵאָה לֵדָה, בְּנָהּ נָמוּל לִשְׁמוֹנָה: ו (יט) **אִזְמֵל וכו'.** וּלְעִנְיַן טִלְטוּל הָאִזְמֵל אַחַר הַמִּילָה, עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ש"י סְעִיף קָטָן ט"ו, בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: (כ) **אוֹמֵר לְאֵינוֹ יְהוּדִי וְעוֹשֶׂהוּ.** דְּהַיְנוּ שְׁבוּת דְּשַׁבָּת בִּמְקוֹם מִצְוָה וְשָׁרֵי כִּדְלָעֵיל בְּסִימָן ש"ז סְעִיף ה'. [ב]וּמִכָּל מָקוֹם אָסוּר (יג) לְהָבִיא הַתִּינוֹק לְבֵית הַכְּנֶסֶת דֶּרֶךְ חָצֵר שֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת אֲפִלּוּ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, (יג) דְּהָא יְכוֹלִין לְמוֹלוֹ בְּבֵיתוֹ, וְהָרְבֵּה פְּעָמִים מְלִין בְּבֵית כְּשֶׁיֵּשׁ צְנָה. וּכְשֶׁצָּרִיךְ לְהוֹצִיא הַתִּינוֹק מִבֵּיתוֹ לְחָצֵר שֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת אֶל הָאִזְמֵל הַמֻּנָּח שָׁם, מֻתָּר עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי כֵּיוָן דְּלֵיכָּא רְשׁוּת הָרַבִּים [מֻגָּן אַבְרָהָם (שָׁם) [סָעִיף קָטָן ה']]. וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב יוֹתֵר לְהָבִיא הָאִזְמֵל עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי לַתִּינוֹק, דְּאִם יָבִיא הַתִּינוֹק אֶל הָאִזְמֵל יִהְיֶה צָרִיךְ אַחַר הַמִּילָה לְהַתִּיר עוֹד הַפַּעַם שְׁבוּת דְּשַׁבָּת לְהַחֲזִיר הַתִּינוֹק אֵצֶל הָאֵם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁיָּבִיא הָאִזְמֵל אֶל הַתִּינוֹק נַיְחָנוּ שָׁם עַד אַחַר הַשַּׁבָּת [מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק"ה)]. וְעַיֵּן בְּסִימָן שמ"ט (משנ"ב ס"ק יג ובה"ל ד"ה ולתנו) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה: (כא) **לֹא יֹאמַר וכו'.** דַּגַּם אֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי בְּדָבָר שֶׁאָסוּר מִן הַתּוֹרָה הֲוֵי כִּשְׁאָר שְׁבוּת וְהֶעֱמִידוּ חֲכָמִים דִּבְרֵיהֶם וְכַנַּ"ל: (כב) **וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ש"י.** סְעִיף ה' בַּהַגָּ"ה, דְּשָׁם הֵבִיא רַמ"א דְּיֵשׁ מִקִּלִּין אֲפִלּוּ בְּמִלְאכָה דְּאוֹרַיְתָא לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי בְּמָקוֹם מִצְוָה. וְאַף דְּרֹב פּוֹסְקִים חוֹלְקִים עַל סְבָרָא זוֹ וְהָעִקָּר כְּדִבְרֵיהֶם וְכִמּוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן רע"ו (ס"ב), (יד) מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן מִילָה שׁוֹמֵךְ עַל דִּבְרֵיהֶם לֹא הִפְסִיד אִם אִי אֶפְשָׁר בְּעִנְיָן אַחֵר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְעִנְיָן הוֹצָאָה וְהַכְנָסָה דְּלְהַרְבֵּה פּוֹסְקִים אֵין לָנוּ בַּזְּמַן הַזֶּה רְשׁוּת הָרַבִּים, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ועי"ן): ז (כג) **כַּמּוֹן שָׁחוֹק וכו'.** וַעֲדַיִן הוּא קֹדֶם הַמִּילָה וּכְמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר: (כד) **לֹא יִשְׁחָקֶנּוּ.** (טו) אֵינָם דּוֹחִים אֶת הַשַּׁבָּת, וְעַל כֵּן אִם אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְלוֹעֲסוֹ בְּשִׁנָּיו תִּדְחֶה הַמִּילָה. וְלָאו דַּוְקָא שְׁחִיקָה שֶׁהִיא מְלָאכָה, אֶלָּא אֲפִלּוּ לְהָבִיא כַּמּוֹן דֶּרֶךְ מְבוֹי אָסוּר וּכְדִלְעֵיל סְעִיף ו'. וְכֵן לֹא יֹאמַר אָמוּל אוֹתוֹ וְלִכְשֶׁיִּצְטָרֵךְ אַחַר כָּךְ לְסַמְמָנִין מְשׁוּם סַכָּנָה אֶשְׁחַק דְּהָא פְּקוּחַ נֶפֶשׁ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת, (טו) דְּכֵיוָן דְּעַכְשָׁיו יוֹדֵעַ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ בְּלֹא סַמְמָנִין אַחַר הַמִּילָה, מוּטָב תִּדְחֶה הַמִּילָה וְלֹא יָבִיא עַצְמוֹ לִידֵי חִלּוּל שַׁבָּת, כֵּיוָן שֶׁהִיא אֶפְשָׁר לְהָכִין מֵאֶתְמוֹל. וְדַע (יו) דְּאִם נִתְעַדֵּף לוֹ לְאַחַר הַמִּילָה שֶׁאֵין לוֹ כַּמּוֹן, בְּוַדַּאי מֻתָּר לְהָבִיא אַף דֶּרֶךְ רְשׁוּת הָרַבִּים וְלִשְׁחֹק, (יח) וּמִכָּל מָקוֹם אִם אֶפְשָׁר לוֹ לְשַׁנּוֹת בְּכָל זֶה מִבְּלִי שֶׁיִּגִּיעַ מִזֶּה הַזֵּק לְחוֹלֶה, צָרִיךְ לְשַׁנּוֹת וּכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן שכ"ח סְעִיף י"ב: (כה) **לִתֵּן עָלֶיהָ.** כְּדֵי הָיוּ רְגִילִין וְהִיא רְפוּאָה שְׁמֶעֱרְבִין וְטוֹרְפִין בְּקֵעָרָה יַיִן וְשֶׁמֶן כְּדֶרֶךְ שֶׁטּוֹרְפִין בֵּיצָה בְּקֵעָרָה [רַשַּׁ"ל (קלג. ד"ה לא טרף)]:

בַּאוּר הַלָּכָה

אֶלָּא מַה שֶּׁעֵינֵיהֶם רוֹאוֹת וְיֵהָא נָמוּל לִשְׁמוֹנָה אֲפִלּוּ אִם יֵאָרַע בְּשַׁבָּת הֵיינוּ אִם נוֹלַד בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, עַד כְּאן לְשׁוֹנוֹ. וְזֶה נוֹבֵעַ מִשָּׁלְחָן עָרוּךְ יוֹרֶה דֵּעָה בְּסִימָן רס"ב (שם) שֶׁם, אַךְ מַה שֶּׁמְּסִיק שָׁם וְכָתַב דְּאִם אֵינוֹ יְכוֹלִין לִידַע אִזְלִינַן בָּתַר חֶזְקָה דְּהַשְׁתָּא הוּא דְּנוֹלַד וְאִם הוּא בְּעֶרֶב שַׁבָּת מֻתָּר לְמוֹלוֹ בְּשַׁבָּת וְכוּ', וְצֵיין עַל זֶה שׁ"ך סִימָן רס"ו סְעִיף קָטָן ט', הוּא תְּמוּהַּ כֵּיוָן דְּאֵירְעֵי דְּנִשְׁתַּהֵא קְצָת אִם כֵּן יֵשׁ לִסְפֹּק בְּוַדַּאי שְׁבָעַת הוֹצָאַת הָרֹאשׁ לֹא הָיוּ כִּי אִם שְׁנֵי כּוֹכָבִים אוֹ אוֹלִי כּוֹכָב אֶחָד, וּמַה דְּצִיֵּן לְשַׁ"ך הַנַּ"ל אֵין עִנְיָן לָזֶה דְּהַסְמַ"ק (מצוה קנו) מֵירֵי שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין כְּלָל אִם הָיָה שׁוּם שֶׁהוּי מֵעֵת הוֹצָאַת רֹאשׁ הַוָּלָד חוּץ לְפִרְוִדּוּר עַד הַלֵּדָה וְהַלֵּדָה הָלֹא הָיְתָה בְּוַדַּאי בַּלַּיְלָה, לְכָךְ כָּתַב דְּאִם אֵינוֹ יוֹדְעוֹת יֵשׁ לִילֵךְ אַחַר חֶזְקָה וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּמֵחֲזִקִינַן לָהּ בְּחֶזְקַת מְעֻבֶּרֶת עַד שֶׁתִּתְּא וְלֹא מְסַפְּקִינַן דְּהָיָה שְׁהוּי בֵּין יְצִיאַת הָרֹאשׁ לְלֵדַת הַגּוּף, אוֹ דְּמֵירֵי הַסְמַ"ק שֶׁגּוֹלֵד הַוָּלָד זְמַן הַרְבֵּה אַחַר צֵאת הַכּוֹכָבִים, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּגוֹן דִּידִיהּ דְּמֵירֵי שֶׁהָיָה שְׁהוּי קְצָת בֵּין לֵדַת הָרֹאשׁ לְהַגּוּף וּלְאַחַר שֶׁנִּשְׁלַם הַלֵּדָה רָאוּ שִׁלְשָׁה כּוֹכָבִים בֵּינוֹנִים, וְאִם כֵּן לֹא נוֹכַל לְאוֹקְמָהּ אַחֶזְקָתָהּ לוֹמַר דְּצֵד הַשְׁתָּא הָיְתָה מְעֻבֶּרֶת דְּמִן הַתּוֹרָה עַל יְדֵי הָרֹאשׁ חֲשִׁיב לֵדָה מִי יֹאמַר שֶׁלֹּא הָיוּ מִתְחִלָּה שְׁנַיִם, וְעִקַּר סְבָרָתוֹ מֵהּ שֶׁכָּתַב דְּאִוְלִינַן בָּתַר חֶזְקָה דְּהַשְׁתָּא הוּא דְּנוֹלַד לֹא שַׁיָּךְ כָּאן, דְּעַל כָּרְחָךְ מֵהּ שֶׁכָּתַב דְּהַשְׁתָּא הוּא לָאו דַּוְקָא הוּא מֵירֵי דְּאִשְׁתְּהֵי קְצָת אֶלָּא עַל כָּרְחָךְ כֵּינָתוֹ דְּחֶזְקָה דִּבְלֵילָה נוֹלַד וּמִסְתָּמָא הָיוּ הַשְּׁלֹשָׁה כּוֹכָבִים מִתְּחִלָּה גַּם כֵּן, וּבֵאֲמֶת לֹא שַׁיָּךְ עַל זֶה חֶזְקָה, וְצָרִיךְ עִיּוּן. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּעִזְרַת הַשֵּׁם בְּסֵפֶר סִדְרֵי טָהֳרָה (ויו"ד סי' קצד ס"ק כו) שֶׁמַּכְרִיעַ לְדִינָא כְּדִבְרֵינוּ דְּאִם יוֹדֵעַ שֶׁהָיָה קְצָת שְׁהוּי בֵּין לֵדַת הָרֹאשׁ לְהַגּוּף יֵשׁ לְהַחְמִיר וְלוֹמַר דְּשָׁמָא הָיָה אַז בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, עַיֵּן שָׁם:

ו * **אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם וכו'.** עַיֵּן בְּשוּ"ת חֲתָם סוֹפֵר (סוף חֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן ע"א שֶׁכָּתַב אוֹדוּת תִּקּוּן צִפָּרֶן שֶׁל מוּהָל בְּשַׁבָּת, שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה אִסּוּר דְּאוֹרַיְיתָא וְחַיָּב חַטָּאת בֵּינָיו שֶׁעוֹשֶׂה כְּלִי, וְלָא דָּמֵי לִנְטִילַת צִפָּרְנֵי הַנִּדָּה לִטְבִילָה. וְכֵן כָּתַב בְּעַטָרַת חֲכָמִים (השמטות מחלק יו"ד) סִימָן כ"ו אַף אִם אֵין מוֹהֵל אַחֵר רַק אֶחָד, וְצִפְּרְנוֹ נִסְדָּק, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר לְתַקֵּן:

* **וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ש"ז.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק כב) בְּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם מִקְּלִין אֲפִלּוּ בְּמִלְאכָה דְּאוֹרַיְיתָא, הֵיינוּ דְּגוּן שֶׁתִּקְלְקֵל הַסְּפָרִים וְצָרִיךְ לְתַקְּנוֹ. וְדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ עֲלֵיהוּ לְעִנְיַן מִילָה. וְעַיֵּן בְּתְשׁוּבַת

(ז) בַּיִת מֵאִיר וּתְשׁוּבַת חֲתָם סוֹפֵר חֵלֶק יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רמ"ח, וְכֵן מַשְׁמַע בְּאוֹר זָרוֹעַ (ח"ב) הִלְכוֹת מִילָה סִימָן צ"ז סְעִיף ו': (ם) רַשַּׁ"ל (קלה: ד"ה שתי ערלות) בְּפֵרוּשׁ (רְאשׁוֹן) [שֵׁנִי] וְרַמְב"ם (מילה פ"א ה"ז) [עַיֵּן בְּכֶסֶף מִשְׁנֶה] וּמֵאִירֵי פֶּרֶק רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּמִילָה (קלה: ד"ה מי שיש): (מ) רַשַּׁ"ל (שם) בְּפֵרוּשׁ (שֵׁנִי) [רִאשׁוֹן], וְעַיֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק"ד): (נ) הַכֹּל בְּגִמְרָא (קלה.): (נא) מֵאִירִי שָׁם: ו (יב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה). וּמַה שֶּׁכָּתַב שמ"ט (סק"ד) שָׁנָה בָּזֶה: (יג) **וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה** (סק"ו) **שֶׁאִם הַסַּכִּין אֵינוֹ בְּבֵיתוֹ רַק** לְיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"ו) כתב: אפילו אינו נראה מהול רק בשעת הקשוי אינו דוחה שבת. ב] ובשו"ע הרב (ס"ח) כתב: ויש מתירין בזה משום ברוב עם הדרת מלך. ויש לנהוג כן במקומות שנוהגין להביא התינוק לבית הכנסת ע"י שהגוי יוציא ויטלטלהו פחות פחות מארבע אמות כל אחד והגוי יכניס לבית הכנסת.

עון והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(ה) (כו) * **לֹא יַעֲרִכֶם הַיּוֹם אֶלָּא יִתֵּן** (כז) **כָּל אֶחָד לְבַדּוֹ:** ח נ**אֵין עוֹשִׂין לָהּ** (כח) * **חָלוּק אֶלָּא כּוֹרֵךְ עָלֶיהָ סְמַרְטוּט.** (כט) **וְאִם אֵין לוֹ, כּוֹרֵךְ עַל אֻצְבָּעוֹ דֶּרֶךְ מַלְבּוּשׁ, לְשִׁנּוּת מִדַּרְכּוֹ הוֹצָאָה בְּחֹל, וּמֵבִיא דַּרְכּוֹ** (ל) **חָצֵר אַחֶרֶת אֲפִלּוּ לֹא נִשְׁתַּתְּפוּ יַחַד:** ט ס**בִּזְמַן חַכְמֵי הַגְּמָרָא אִם לֹא הָיוּ רוֹחֲצִים אֶת הַיָּלְדָ לִפְנֵי הַמִּילָה וּלְאַחַר הַמִּילָה וּבְיוֹם שְׁלִישִׁי לַמִּילָה בְּמַיִם חַמִּין הָיָה מְסֻכָּן, לְפִיכָךְ נִזְקְקוּ לִכְתֹּב מִשְׁפָּטוֹ כְּשֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת, וְהָאִידָנָא** (לא) **לֹא נָהֲגוּ בְּרִחְיצָה כְּלָל, וְדֵינוֹ לִרְחֹץ בְּשַׁבָּת אִם רָצוּ כְּדִין רְחִיצַת כָּל אָדָם.** (לב) **הַגָּה:** (לב) **וּבְמִדִּינוֹת אֵלּוּ** (לג) **נוֹהֲגִים לְרָחְצוֹ לִפְנֵי הַמִּילָה בְּחַמִּין שֶׁהוּחַמּוּ מֵאֶתְמוֹל, וּלְאַחַר הַמִּילָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת.** וְכֵן אִם הָיָה יוֹם שְׁלִישִׁי לְמִילָתוֹ בְּשַׁבָּת, וְרוֹאִים שֶׁיֵּשׁ צָרֵךְ לְרָחְצוֹ, (לד) מְכִינִים חַמִּין מִבְּעוֹד יוֹם (ו) [ז] וְרוֹחֲצִים אוֹתוֹ בְּשַׁבָּת. וְכָל זֶה מִן הַסְּתָם, אֲבָל אִם רוֹאִים שֶׁיֵּשׁ לָחֹשׁ לְסַכָּנָה אִם לֹא יִרְחֲצוּ אוֹתוֹ אַחַר הַמִּילָה, בְּוַדַּאי מֻתָּר לְרָחְצוֹ (לה) **וּלְחַלֵּל עָלָיו שַׁבָּת,** מִידֵי דְּהָוֵי אַשְׁאָר חוֹלֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סַכָּנָה: י ע**אָדָם שֶׁלֹּא מָל מֵעוֹלָם** (ו) [ז] (לו) **לֹא יָמוּל**

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ט [ו] וְרוֹחֲצִים. עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב, וְעַיִן בְּכֻנֶּסֶת יְחֶזְקֵאל סִימָן ט״ז בְּעִנְיַן נִשְׁפְּכוּ הַמַּיִם וּלְפִי דִּבְרֵי הָרוֹפְאִים צָרִיךְ הַתִּינוֹק פְּשׁוּט שֶׁיֵּשׁ לְהַזְהִיר עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, וּבְלֹא אֲמִירַת רוֹפְאִים כָּתְבוּ שֶׁאִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי עָשָׂה מַעֲצָמוֹ מֻתָּר וְאִם אוֹמֵר לוֹ לַעֲשׂוֹת בְּשַׁבָּת יַעֲקֹב חֶלְקִי ג׳ סִימָן כ״ה שָׁאִם אֵין מוֹהֵל אַחֵר וְיוֹדֵעַ בָּעֶצְמוֹ שֶׁיָּכוֹל לָמוּל שָׁרִי. וּמֵה שֶׁכָּתַב בְּאֵר הֵיטֵב בִּשְׁנֵי מוֹהֲלִים כו׳, עַיִן בְּשַׁאֲגַת אֲרִיֵה סִימָן נ״ט שֶׁהָאֲרִיךְ וְדִעְתּוֹ שֶׁבְּשַׁבָּת אִסּוּר לְמוֹהֵל לְסַלֵּק יָדָיו מִשֶּׁהִתְחִיל לָמוּל עַד שֶׁיִּגְמֹר הַפְּרִיעָה, אֲבָל אִם אֵרַע שֶׁפָּלַק יָדָיו מֻתָּר גַּם לְאַחַר לְגָמְרוֹ וְשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב שָׁוִים בָּזֶה, עַיִן שָׁם. וּבְשׁוּת״ נוֹדַע בִּיהוּדָה מֵהַדּוּרָא תִּנְיָנָא סִימָן כ״ב כָּתַב שֶׁהוּא מֻחְמָר לְעַצְמוֹ, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, אֵינֶנִּי מְקַבֵּל לְהִיוֹת מוֹהֵל בְּשַׁבָּת מֻחְמֶרֶת שֶׁאֵינִי פּוֹרֵעַ אֶבֶל לְעַצְמִי אֲנִי מְחֻמָּר וְחַס וְשָׁלוֹם לְהוֹרוֹת לָאֲחֵרִים, וְהֵבִיא שָׁם דִּבְרֵי הַיָּם שֶׁל שְׁלֹמֹה יְכָמוֹת (פ״ח סוף ס״ ג) שֶׁמַּחְמִיר בָּזֶה, וְכָתַב לִדְחוֹת, וּמִפִּיהָ וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, וּפוֹק חֲזִי מָה עֲשָׂה דְּבַר בְּכָל מְדִינַת רוּסְיָא תָּמִיד הֵם שְׁנֵי מוֹהֲלִים זֶה חוֹתֵךְ וְזֶה פּוֹרֵעַ בֵּין בְּחֹל וּבֵין בְּשַׁבָּת, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיִן בְּתְשׁוּבַת הָרַמ״א (סי׳ עז). וְעַיִן בְּאֶשֶׁל אַבְרָהָם שְׁכָּבָר מָל פַּעַם אַחַת בְּחֹל, נָאֶמַן וְאֵין צָרִיךְ לְהָבִיא רְאָיָה. נָאֶמַן שְׁמוּאֵל סִימָן (י״ט) [ט׳]. וְעַיִן בְּיוֹרֶה סִימָן רס״ו (סי״ד) שֶׁלֹּא יְמוּלוּ שְׁנֵי מוֹהֲלִים מִילָה אַחַת בְּשַׁבָּת

בַּאֵר הַיטֵב

ז (ה) **לֹא יַעֲרִכֶם.** כָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה לא היה) דְּלִשְׁאָר חוֹלִים נַמִּי אָסוּר לְעָרֵב, עַיִן שָׁם: **ט** (ו) **וְרוֹחֲצִים.** וְלֹא יַשְׁרוּ סִדְרֵי דְּהָוֵי כְּבוּסִים, אוֹ יָשִׁים אֵינוֹ יְהוּדִי הַסָּדִין תּוֹךְ הַמַּיִם. וְאִם נִשְׁפְּכוּ הַחַמִּים, יֹאמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְהָבִיא מַיִם שֶׁהוּחַמּוּ בְּשַׁבָּת אֵינוֹ יְהוּדִי, וְלֹא יֹאמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְהַחֵם בְּשַׁבִּילוֹ. כָּתַב בֵּית יוֹסֵף בְּיוֹרֶה דֵּעָה (סוף) סִימָן (רס״ו) [רס״ח] (ד״ה ומ״ש בשם גאון) בְּשֵׁם הָרַשְׁבַּ״ץ (תשב״ץ ח״א סי׳ כא) דְּתִינוֹק שֶׁהָיָה חוֹלֶה וְלֹא נָמוֹל בִּזְמַנּוֹ וְנִתְרַפֵּא לֹא יִמּוֹל בְּיוֹם חֲמִישִׁי, דְּשָׁמָּא יִצְטָרְכוּ לְחַלֵּל שַׁבָּת בְּיוֹם שְׁלִישִׁי לְמִילָתוֹ, וְגַם בְּיוֹם שִׁשִּׁי נָהֲגוּ אִסּוּר, עַיִן שָׁם. וְעַיִן מַה שֶּׁכָּתְבוּ שָׁם הַשַּׁ״ךְ (סי׳ רסו ס״ק יח) וְהַט״ז (סי׳ רסב סק״ג), וְעַיִן מַה שֶּׁכָּתַב הַיָּד אַהֲרֹן (הגה״ט), וְעַיִן בְּכֻנֶּסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט). וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ט) וְלִי נִרְאֶה דִּבְזְמַן הַזֶּה שֶׁאֵין רוֹחֲצִין אוֹתוֹ לֵיקֵא לְמִיחַשׁ לָזֶה, דְּלֹא שְׁכִיחַ כְּלָל שֶׁיִּחְלְלוּ עָלָיו שַׁבָּת, לְכָךְ אֵין לְהִתְרַשֵּׁל בִּדְבַר מִצְוָה, עַיִן שָׁם: י (ז) **לֹא יָמוּל.** וְנִרְאֶה לִי דְּהוּא הַדִּין אִם מָל וְלֹא פָּרַע מֵעוֹלָם אָסוּר לִפְרֹעַ בְּשַׁבָּת וְטַעַם אֶחָד לָהֶם, מַגֵּן אַבְרָהָם (סק״י), וְעַיִן בְּתְשׁוּבַת חוֹת יָאִיר סִימָן קנ״ח. מוֹהֵל שֶׁבָּא לָמוּל בְּשַׁבָּת וְאָמַר שֶׁלֹּא יָמוּלוּ שְׁנֵי מוֹהֲלִים מִילָה אַחַת בְּשַׁבָּת

בֵּאוּר הַלָּכָה

כְּתַב סוֹפֵר (סי׳ מט) **דְּהֵיינוּ דַּוְקָא בְּדַלְיָכָא מוֹהֵל אַחֵר, אֲבָל אִם אִיכָּא מוֹהֵל אַחֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ סַכִּין מֻתְקָן, הֲגַם שֶׁאֵין רְצוֹנוֹ לְהַשְׁאִילוֹ אֵין לְהַתִּיר, וַאֲפִלּוּ בְּדַלְיָכָא מוֹהֵל אַחֵר רַב הַפּוֹסְקִים סְבִירָא לְהוּ דְּאָסוּר עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, מִכָּל מָקוֹם כְּבָר הוֹרָה הַמְּגֵן אַבְרָהָם, אֲבָל בְּתִנְאֵי שֶׁהָיָה מֻאְתָּמוֹל הַסַּכִּין מֻתְקָן, אֲבָל אִם פָּשַׁע וְלֹא הִכִּין מֵאְתָּמוֹל גַּם הַמְּגֵן אַבְרָהָם בְּעַצְמוֹ אֵינוֹ מֵתִיר לְתַקֵּן הַסַּכִּין עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי. וּלְעִנְיַן לְהַעֲבִיר דֶּרֶךְ רְשׁוּת הָרַבִּים שָׁרֵי אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים דְּאוֹרַיְיתָא כְּשֶׁלֹּא פָּשַׁע, וּלְהָבִיא דֶּרֶךְ כַּרְמְלִית דְּרַבָּנָן אֲפִלּוּ הוּא פָּשַׁע שֶׁלֹּא הֵבִיא מֵאְתָּמוֹל לַמָּקוֹם הָרָאוּי, שָׁרֵי עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי לִכְלֵי עַלְמָא, עַיִן שָׁם בְּאֵרִיכוּת:**

ז * לֹא יַעֲרִכֶם הַיּוֹם וְכוּ׳. עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק כו-כז), וְהִנֵּה כָּל זֶה הוֹאִיל לְדַעַת הַבַּיִת יוֹסֵף דְּפָסַק כְּתַנָּא קַמָּא (קלד.), אוּלָם לֹא בְּרִירָא דָּבָר זֶה כָּל כָּךְ, דְּהִנֵּה בְּאוּר זָרוֹעַ (ח״ב סי׳ קו) וּבְמַאֲירִי (קלד. ד״ה דברים) וּבְרַ״ן (נג. ד״ה מהלקטין) וּבְמַגִּיד מִשְׁנֶה פָּרָק ב׳ מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת דִּין י׳ מִשְׁמַע דְּדַעְתָּם לִפְסֹק כְּרַבִּי מֵאִיר. אָכֵן בְּרַשְׁבָּ״א (קכט. ד״ה וכתב הרמב״ן) וְרַמְבַּ״ן (תורת האדם שער המיחוש) מוּכָח שֶׁדַּעְתָּם דַּהֲלָכָה כְּתַנָּא קַמָּא, וְכֵן נִרְאֶה לְעִנְיוּת דַּעְתִּי שָׁזֶּה הוּא דַּעַת הָרִי״ף (נב:) וְהָרֹא״ש (פ״י סי׳ ב), מִדְּהִעְתִּיקוּ הַמִּשְׁנָה (קלג.) דְּנוֹתֵן זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ כְּצוּרָתָהּ, וְלֹא הֶעְתִּיקוּ עַל זֶה מַה שֶּׁתִּרְצוּ שָׁם בַּגְּמָרָא (קלד.) דְּהֵיינוּ בְּלֹא לֵיקֵא, מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לְהוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף דְּזֶהוּ דַּוְקָא לְרַבִּי מֵאִיר דִּבְשָׁאר חוֹלֶה אָסוּר עֲרוּב, גַּם כֵּן מַתָּר עֲרוּב בְּלֹא לֵיקֵא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְרַבָּנָן דִּבְשָׁאר חוֹלֶה אָסוּר עֲרוּב, גַּם לְעִנְיַן מִילָה אָסוּר עֲרוּב לְגַמְרֵי וְנִשְׁאֲרָה הַמִּשְׁנָה כְּצוּרָתָהּ [וְקָצַת צָרִיךְ עִיּוּן עַל הַמַּגִּיד מִשְׁנָה שֶׁכָּתַב בְּהַפּוּךְ זֶה עַל הַהֲלָכוֹת]. אֲמְנָם עַל יְדֵי שִׁנּוּי לִכְלֵי עַלְמָא שָׁרֵי, עַיִן שָׁם בְּמַגִּיד מִשְׁנָה שֶׁכָּתַב בְּהַפּוּךְ זֶה עַל הַהֲלָכוֹת.

ח * חָלוּק. עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק כח), **וְהוּא מִדְּשַׁ״י** (קלג. ד״ה חלוק) **וְהָעִתִּיקוּ בְּמַגֵּן אַבְרָהָם** (סק״ז), **וּלְפִי זֶה אֵינוֹ בִּכְלַל סַכָּנָה בְּחִסָּרוֹן הַחָלוּק, רַק שֶׁיִּצְטָרֵךְ עַל יְדֵי זֶה לְמוּלוֹ פַּעַם שֵׁנִית מִדִּרַבָּנָן. אֲבָל מִדִּשְׁבָ״א** (קלד: ד״ה אבל) **וּשְׁאָרֵי רִאשׁוֹנִים מִשְׁמַע דְּהוּא בִּכְלַל סַכָּנָה. [ב]וְנִפְקָא מִנָּה מִזֶּה לְאַחַר הַמִּילָה אִם מֻתָּר לְהַבִּיאוֹ דֶּרֶךְ רְשׁוּת הָרַבִּים כְּשֶׁאֵין לוֹ עֵצָה אַחֶרֶת:**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(כו) לֹא יַעֲרִכֶם וְכוּ׳ אֶלָּא וְכוּ׳. פֵּרוּשׁ דְּאָסוּר לְעָרְבָם בִּקְעָרָה, אֶלָּא נוֹתְנִים זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ עַל מְקוֹם הַמַּכָּה וְזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ עַל מְקוֹם הַמַּכָּה. וְעוֹד יֵשׁ לְפָרֵשׁ דְּתַרְוַיְיהוּ בִּקְעָרָה אֶלָּא דְּנוֹתְנִים זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְלֹא יְעָרְבֵם בְּיָדָיו אֶלָּא אִם יִתְעָרְבוּ יִתְעָרְבוּ [כֵּן מוּכָח מִמְּאִירִי (קלג. ד״ה המשנה הב׳)]. וְעַיִן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה לא יערבם): **(כז) כָּל אֶחָד לְבַדּוֹ.** כָּתַב בֵּית יוֹסֵף (ד״ה לא היה) דְּלִשְׁאָר חוֹלִים נַמִּי אָסוּר לְעָרֵב וְעַיִן בְּבְאוּר הֲלָכָה (שם) דְּעַל יְדֵי שִׁנּוּי לִכְלֵי עַלְמָא שָׁרֵי: **ח (כח) חָלוּק.** כְּעֵין כִּיס דְּחוּק שֶׁעוֹשִׂים וּמְכַסִּים רֹאשׁ הַגִּיד עַד הָעֲטָרָה וְקוֹשֵׁר שָׁם שֶׁלֹּא יֵחָזֵר הָעוֹר לְכִסּוּת הַגִּיד: **(כט) וְאִם וְכוּ׳.** אֲפִלּוּ נוֹדַע זֶה קֹדֶם הַמִּילָה אֵין הוֹחִין הַמִּילָה מִפְּנֵי זֶה [כֵּן מַשְׁמַע בְּיוֹרֶה דֵּעָה רס״ו (ס״ד) בְּהַגָּהָ״א, עַיִן שָׁם]: **(ל) חָצֵר אַחֶרֶת.** אֲבָל דֶּרֶךְ רְשׁוּת הָרַבִּים אָסוּר כַּיָּיִן שֶׁאֵינוֹ דֶּרֶךְ מַלְבּוּשׁ מַמָּשׁ. [א]וְדֶרֶךְ כַּרְמְלִית מִצְדַּד הָאַלְיָה רַבָּה (סק״ח) לְהַתִּיר, עַיִן שָׁם: **ט (לא) לֹא נָהֲגוּ.** דְּנִשְׁתַּנּוּ הַטְּבָעִים: **(לב) וּבְמִדִּינוֹת אֵלּוּ.** כְּלוֹמַר דִּבְמָקוֹמוֹתֵינוּ אַף כִּי אֵין הַוָּלָד מְסֻכָּן כָּל כָּךְ כְּמוֹ בֵּימֵיהֶם, אָכֵן עַל כָּל פָּנִים צָרִךְ גְּדוֹל יֵשׁ בַּדָּבָר, לְפִיכָךְ עַל רְחִיצָה שֶׁקֹּדֶם הַמִּילָה הִנִּיחוּ עַל דִּינָא דְּגָמָרָא, שֶׁמֻּתָּר לָרָחוּץ (יט) בְּחַמִּין שֶׁהוּחַמּוּ מֵאֶתְמוֹל, וּלְאַחַר הַמִּילָה אֵין קְפִידָא אִם יַמְתִּינוּ עַד מוֹצָאֵי שַׁבָּת: **(לג) נוֹהֲגִים לָרָחוּץ.** וְיִזָּהֵר (כ) שֶׁלֹּא יַשְׁרֶה סָדִין בְּמַיִם דְּשָׁרְיָתוֹ הִיא כְּבוּסוֹ, [ג]וְעַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי (כא) אֲפִלּוּ שֶׁיֵּשׁ לְהַקֵּל, וְגַם יִזָּהֵר מִסְּחִיטַת הַסָּדִין. וְאִם נִשְׁפַּךְ הַחַמִּין יָכוֹל לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְהָבִיא מַיִם שֶׁהוּחַמּוּ בְּשִׁבִּיל אֵינוֹ יְהוּדִי, אֲבָל לֹא יֹאמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְהַחֵם בְּעַצְמוֹ: י (לו) **לֹא יָמוּל.** דְּחִישִׁינַן שֶׁמָּא יְקַלְקֵל וְנִמְצָא אוֹסֵר הַשַּׁ״ךְ (ח״א סי׳ כא) לְמוּלוֹ בְּיוֹם חֲמִישִׁי דְּשָׁמָּא עָלָיו בְּיוֹם שְׁלִישִׁי לְמִילָתוֹ. אֲבָל הַשַּׁ״ךְ בְּיוֹרֶה דֵּעָה סוֹף סִימָן רס״ו וְהַמְּגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) מַתִּירִין, וְכֵן הַסְּכִים הָאַלְיָה רַבָּה (סק״י) לְהַתִּיר, וְאֵין מַחְמִיצִין אֶת הַמְּצוָה: **(לד) מְכִינִים חַמִּין וְכוּ׳.** מַשְׁמַע דְּאִם לֹא הֵכִינוּ אָסוּר לְהַחֵם עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, דְּאֵין מַחֲזִיקִין אוֹתוֹ בִּסְתָמָא לְחוֹלֶה רַק לְמִצְטָעֵר קְצָת, (כב) אַף אִם הָרוֹפֵא אוֹמֵר שֶׁצָּרִיךְ בְּוַדַּאי אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה: **(לה) וּלְחַלֵּל עָלָיו שַׁבָּת.** הֵינוּ אֲפִלּוּ לְהַחֵם בְּעַצְמוֹ: י (לו) **לֹא יָמוּל.** דְּחִישִׁינַן שֶׁמָּא יְקַלְקֵל וְנִמְצָא

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן בשו״ע הרב (ס״ט) התיר להביאו דרך כרמלית ע״י שינוי. **ב]** ובשו״ע הרב (ס״ט) משמע שהטעם שלא יקלקל המילה בלבד ולא משום סכנה. **ג]** ובשו״ע הרב התיר ע״י נכרי, דפסיק רישיה מותר בנכרי כשאינו מתכוין.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah